

חדשות ישנות*

ושוב בענין הרכב החלב

עדי רז כתב שתי רשימות בנדון ב"משק הבקר והחלב" מס' 199. כדאי לדון בהן ביחד. מה למדתי מהן? החלבון ב"תנובה" רחובות נמוך מאוד, בהשוואה למקובל בבקר ממוצא כשלנו. בבדיקות בביתן אהרון % החלבון נמוך בקיץ ומשתפר בסתיו, כמקובל בעולם. כדאי לבדוק, האם שני המכשירים נותנים אותן תוצאות.

בטבלה 5 בדף 23 מובאות קורלציות בין חלב (מה חלב? של הכמות במיכלית?) לבין מרכיבים. הכוונה כנראה ל-% מרכיבים, והיה מקום לציין זאת. כל הקורלציות בין החלב הבלתי מוגדר לבין אחוזי המוצקים היו בלתי משמעותיות ואילו הקורלציות בין % של מרכיב מסויים לבין צירוף שכולל אותו היו חיוניות.

הקורלציה בין % השומן ו-% החלבון לפי דוגמאות של משקים היתה 0.1-, ובין דוגמאות של חלב בבדיקות חודשיות של פרות יחידות היא היתה 0.4. ממצאים אלה מאשרים את הידוע: 1. ממשק, קרי הזנה שמפחיתה את % השומן, נוטה להגדיל במקצת את % החלבון. 2. חלב של פרה בעל % שומן גבוה הוא בממוצע גם גבוה יותר ב-% חלבון.

* המאמר/מכתב לעיל נתקבל במזכירות בהמשך לויכוח על הרכב החלב, מטרות וכיווני הטיפוח, מחד – ותימחור החלב לפי רכיבים, מאידך.

בינתיים, המצב בקווים כלליים נראה לי כלהלן: בארץ מייצרים בערך 26 אלף טון שומן, 24 אלף טון חלבון ו-37 טון לקטוז. אם נעלה את % השומן מ-3.2% ל-3.5% מבלי להעלות את ייצור השומן נפחית את ייצור הלקטוז בשלושת אלפים טון, שלייצורם דרושים ששת אלפים טון מ"מ במחיר מיליון דולר. הואיל וההפסד לחקלאי עלידי קיצוץ הסובסידיה עלול להיות הרבה יותר גדול, אין הגדלת % השומן באינטרס נציגות הרפתנים. אם תשלום הסובסידיה יתורגם לק"ג שומן וחלבון, המצב ישתנה.

הבירור בין הפרים לפי יחס מחירים ק"ג חלב: ק"ג שומן 14:1 מיועד לשמור על % השומן הגנטי, לא להעלותו ולא להפחיתו. דו"חות ספר העדר לפי היחס 10:1 מתאימים לסלקציה בין הפרות בעדר, שטרם הגיע לייצור לפי המכסה. במשק המייצר מעל המכסה ומקבל 70% עבור חלב עודף, היחס בין 70% ממחיר החלב ל-100% מחיר השומן הוא 14:1. מוצע לקבוע יחס זה גם בדו"חות ספר העדר בכדי שהבירור במשקים לא יפחית את אחוזי השומן והחלבון הגנטיים.

ראובן ברענן

ינואר/פברואר 1986

לד"ר אורי גרוס, רופא "החקלאית"

עם מות הבת

עינת ז"ל

תנחומים והשתתפות באבל המשפחה

ההתאחדות וציבור הבוקרים